NOTE 20 FINANSIELLE INSTRUMENTER

Nedenfor følger en oversikt over bokført verdi og virkelig verdi av konsernets finansielle instrumenter samt hvordan disse er behandlet i regnskapet. Tabellen er utgangspunkt for den videre informasjonen om konsernets finansielle risiko og henviser til påfølgende noter.

		Finansielle instrumenter målt til amortisert kost			
Beløp i NOK 1 000	Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi over resultatet	Utlån og fordringer	Finansiell forpliktelse	SUM	Virkelig verdi
Anleggsmidler					
Andre finansielle anleggsmidler	51 599	233 660		285 259	285 259
Sum 2012	**51 599**	**233 660**		**285 259**	**285 259**
Sum 2011	**158 917**	**256 300**		**415 217**	**415 217**
Omløpsmidler					
Kortsiktige fordringer		1 627 010		1 627 010	1 627 010
Noterte aksjer og andeler	3 476 584			3 476 584	3 476 584
Aksjer og andeler	8 699 217			8 699 217	8 699 217
Hedgefond	3 078 721			3 078 721	3 078 721
Renteinvesteringer	133 664			133 664	133 664
Bankinnskudd		1 683 997		1 683 997	1 683 997
Sum 2012	**15 388 186**	**3 311 007**		**18 699 193**	**18 699 193**
Sum 2011	**13 476 441**	**3 164 030**		**16 640 471**	**16 640 471**
Langsiktig gjeld					
Langsiktig rentebærende gjeld			5 283 103	5 283 103	5 283 103
Annen langsiktig gjeld			350 309	350 309	350 309
Sum 2012			**5 633 412**	**5 633 412**	**5 633 412**
Sum 2011			**5 909 002**	**5 909 002**	**5 909 002**
Kortsiktig gjeld					
Kortsiktig rentebærende gjeld			362 440	362 440	362 440
Annen kortsiktig gjeld			1 855 693	1 855 693	1 855 693
Sum 2012			**2 218 133**	**2 218 133**	**2 218 133**
Sum 2011			**2 923 114**	**2 923 114**	**2 923 114**

Virkelig verdi hierarki - Finansielle eiendeler og forpliktelser

Ferd inndeler finansielle instrumenter målt til virkelig verdi i balansen i et hierarki basert på grunnlaget for verdsettelsen. Hierarkiet har følgende nivåer:

Nivå 1: Verdsettelse basert på kvoterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler uten justeringer. Et aktivt marked kjennetegnes ved at det gjøres transaksjoner i markedet i verdipapiret med tilstrekkelig hyppighet og volum. Prisinformasjonen skal være løpende oppdatert og representere forventet salgsvederlag. Kun børsnoterte aksjer eid av Ferd Invest blir vurdert som nivå 1 investeringer.

Nivå 2: På nivå 2 klassifiseres investeringer hvor det finnes noterte priser, men markedene tilfredsstiller ikke kravene for å

regnes som aktive. I tillegg vurderes investeringer hvor verdsettelsen i sin helhet kan avledes fra verdien av andre noterte priser, herunder verdi på underliggende verdipapirer, rentenivå, valutakurs eller lignende. Finansielle derivater som renteswaper og valutaterminer vurderes også som nivå 2 investeringer. Enkelte fond i Ferds hedgefond-portefølje vurderes å tilfredsstille kravene til nivå 2. Disse fondene består av sammensatte porteføljer av aksjer, aksjefond, rentepapirer, råvarer og andre omsettelige derivater. For slike fond rapporteres verdi (NAV) løpende og den rapporterte NAV benyttes ved transaksjoner i fondet.

Nivå 3: Alle Ferds øvrige verdipapirer vurderes på nivå 3. Verdsettelsen gjøres basert på verdsettelsesmodeller der deler av den benyttede informasjonen ikke kan observeres i markedet. Verdipapirer som verdsettes basert på noterte priser eller rapportert verdi (NAV), men hvor det må gjøres vesentlige justeringer vurderes på nivå 3. Aksjer med liten eller ingen omsetning, hvor det kreves en intern verdsettelse for å fastsette virkelig verdi vurderes på nivå 3. For Ferd gjelder dette alle ventureinvesteringer, private equity investeringer og fondsinvesteringer der rapportert NAV må justeres. En avstemming i bevegelsen av eiendelene på nivå 3 er vist i en egen tabell.

Tabellen viser hvilket nivå i verdsettelseshierarkiet de ulike målemetodene for konsernets finansielle instrumenter målt til virkelig verdi vurderes å befinne seg:

Beløp i NOK 1 000	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum 2012
Eiendeler				
Andre finansielle anleggsmidler			51 599	51 599
Noterte aksjer og andeler	3 476 584			3 476 584
Aksjer og andeler		6 448	8 692 769	8 699 217
Hedgefond		1 600 948	1 477 773	3 078 721
Renteinvesteringer		133 664		133 664
Sum 2012	**3 476 584**	**1 741 060**	**10 222 141**	**15 439 785**

Beløp i NOK 1 000	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum 2011
Eiendeler				
Andre finansielle anleggsmidler			158 917	158 917
Noterte aksjer og andeler	2 895 122			2 895 122
Aksjer og andeler	9 042		6 658 405	6 667 447
Hedgefond		1 310 539	1 477 781	2 788 320
Renteinvesteringer		1 125 553		1 125 553
Sum 2011	**2 904 164**	**2 436 092**	**8 295 103**	**13 635 358**

Spesifikasjon av eiendeler i nivå 3

Beløp i NOK 1 000	IB 01.01.12	Kjøp	Salg	Bevegelser ut av nivå 3	Resultatført i 2012	UB 31.12.12
Andre finansielle anleggsmidler	158 917		- 63 578		- 43 740	51 599
Aksjer og andeler	6 658 405	186 454	- 347 180	- 120 380	2 315 470	8 692 769
Hedgefond	1 477 781	690 982	- 490 577	- 359 707	159 295	1 477 773
Sum	**8 295 103**	**877 436**	**- 901 335**	**- 480 087**	**2 431 025**	**10 222 142**

Beløp i NOK 1 000	IB 01.01.11	Kjøp	Salg	Bevegelser ut av nivå 3	Resultatført i 2011	UB 31.12.11
Andre finansielle anleggsmidler	91 921	66 996				158 917
Noterte aksjer og andeler	6 976			- 6 976		
Aksjer og andeler	7 449 579	215 636	- 856 169	- 331 072	180 431	6 658 405
Hedgefond	584 142	1 521 043	- 689 884		62 479	1 477 781
	8 132					**8 295**

Sum	**8 132 619**	**1 803 675**	**-1 546 052**	**- 338 048**	**242 910**	**8 295 103**

Bevegelse ut av nivå 3 skyldes blant annet opptrinnskjøp av Telecomputing i 2011.

Verdsettelse av eiendeler klassifisert i nivå 3

Finansielle eiendeler i nivå 3 gjelder industrielle investeringer forvaltet internt, ventureinvesteringer, private equity fond, samt hedgefond. Under følger en oversikt over verdien på balansedagen.

Beløp i NOK 1 000	**2012**	**2011**
Industrielle investeringer og ventureinvesteringer	4 191 993	2 915 310
Eksterne private equity fond	4 552 375	3 902 012
Hedgefond	1 477 773	1 477 781
Sum	**10 222 142**	**8 295 103**

Investeringer i unoterte aksjer som blir forvaltet internt verdsettes basert på en inntjeningsmultippel. Det gjøres deretter fradrag for en likviditetsrabatt og et tillegg for en kontrollpremie. Korrigeringene gjøres direkte på multippelen. Til slutt beregnes egenkapitalverdi ved å gjøre fradrag for netto rentebærende gjeld.

En vesentlig andel av ventureinvesteringene er selskaper uten positiv kontantstrøm. Dette medfører at det knytter seg større grad av usikkerheter ved verdsettelsene av disse selskapene. Verdsettelsene baseres på internasjonale retningslinjer for verdsettelse (EVCA guidelines), dvs laveste av kost og virkelig verdi med mindre det har skjedd en transaksjon til en høyere verdi.

Verdsettelse av investeringer i eksternt forvaltede private equity- og hedgefond er basert på rapportert verdi fra fondene. Hedgefondene i SI-porteføljen justeres for estimert rabatt på fondsandelen basert på megleranslag.